

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:

Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 1250
četrtletno . . . K 680
mesečno . . . K 210

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inserte) se

plačuje od četverostopne

petit vrste po 12 h, za

večkratni natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 174.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 3. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Jugoslovansko vprašanje in Nemci.

Posl. J. W. Dobernig je objavil v Tagespost članek, v katerem stavi nasproti jugoslovanskemu vprašanju neko novo jugovshodno nemško vprašanje. V tem članku je izražena vsa malenkostna sebičnost buržoazne krčemske politike. Mož po stari navadi zavija fakta in prelagava dejstva tako kakor se mu zdi za svoj namen najprikladnejše. Tako pravi, da so bili v Slovanski jednoti združene stranke glede bosanskega vprašanja needine. Razpor med severom in jugom se je baje pokazal v nasprotujočih si nazorih v tem svetovno političnem vprašanju. „Slovenci in Hrvatje so plavali v zgolj veselju zaradi priklopljenja 175 milijona Jugoslovancev k monarhiji, Čehi so se držali deloma rezervirano ali so pa kar najburnejše grmeli proti roparski politiki monarhije; njih govorniki so predlog kratkomalo odklonili.“ S tem gosp. Dobernig razlaga češko obstrukcijo minole zime. Vse to je pa neresnično. Proti bosanskemu predlogu se ni izrekel noben zastopnik v Slovanski jednoti združenih strank, baš nasprotno, zastopniki te parlamentarne skupine so se izrekli soglasno za priklopljenje; češka obstrukcija je pa nastala zaradi neprevide in za Čeha žaljive izjave tedanjega voditelja trgovinskega ministerstva sekc. načelnika Mataje o „pripravnosti“ češčine kot uradnega jezika pri poštnih uradih na Češkem.

O obstrukciji čeških agrarcev in slovenskih klerikalcev pravi Dobernig, da je imela edino ta namen, zaprečiti da bi prišel zakon o priklopljenju Bosne in Hercegovine na dnevni red. „Bosanski zakon ni smel priti v parlamentu na glasovanje“, piše Dobernig, „ker hočejo Čehi opravljati posle Rusije na Balkanu, dočim sanjajo Jugoslovanci samostojni trojedini kraljevini Hrvat-

ski Slavoniji in Dalmaciji. To je ono veliko nepremostno brezdno, ki zija med dobrimi prijatelji. Ta razpor, je bilo baje treba na vsak način prikriti, zato so češki agrarci in slovenski klerikalci obstruirali in izzvali zaključitev zasedanja.“ To je sicer nova toda malo duhovita, še manj bistroumna in popolnoma neresnična razlaga agrarno-klerikalne obstrukcije. To bomo razumeli, ako pomislimo, da je to „pojasnilo“ skoval posl. planinskih Nemcev, da bi vzbudil v svojih volilcih laskavo pa napačno mnenje, da tudi oni nekaj o teh stvareh razumejo. S tem je došel do jedra svoje politične „vere“ ter pravi, da morajo Nemci temu vprašanju nasproti ne glede na Slovane in na razne politične struje med njimi postaviti na dnevni red jugovshodno nemško vprašanje, katero ni manj važno ko češko-nemško vprašanje, (katero pa dosedaj še ni omenil). Nemci kot vzdrževalci države vsled svoje razcepljenosti baje odrečejo baš tam, „kjer se razpravlja in odloča o v resnici državno vzdržujočih vprašanjih“ t. j. v delegacijah.

Posl. Dobernig govori potem o trializmu, ter pravi, da gredo mnenja nemških politikov o tem zelo narazen. Princ Liechtenstein ga baje toplo zagovarja in tudi prestolonaslednik je menda prijatelj te ideje (?). Drugi krščansko soc. politiki pa niso Liechtensteinovih misli, nemški poslanci planinskih dežel se morajo pa tej politiki odločno upreti in sicer „iz egoistiško-narodnih obzirov in iz obzirov na skupnost države. Kajti trojedina kraljevina bi postala trdnjava jugoslovanstva, katero bi stegnili svoje tace gori na Koroško in Spodnje Štajersko ter bi vsrkalo vse obrežje s Trstom vred. Takega Slovanstva bi se morali Nemci v planinskih deželah in ob Adriji v resnici vstrašiti!“ vsklika g. Dobernig ter pravi, da treba v interesu skupne monarhije zaprečiti vresničenje trializma, češ, da imamo že dua-

lizma dovolj. Ako bi se to zgodilo, „ali bi ne bilo potem potreba dati na Cislajtanskem popolno narodno autonomijo ter Avstrijo razdeliti na nemško, češko in poljsko upravno ozemlje poleg madžarskega in srbsko-hrvaškega?“ ter do- stavlja, ali bi ne bilo morda bolje za Avstrijo, da bi se Bosna in Hercegovina kratko malo priklopila k Ogrskemu, kakor svetuje posl. Chiari. O teh vprašanjih želi gospod Dobernig, naj bi v resnici vodilni politiki nemškega naroda razmišljali. „Dozdevne veličine“ politikov po poklicu jim bodo za vsako besedo, za vsak svet in migljaj v tem vprašanju hvaležni, kajti to so važni problemi in treba o njih resno premišljevat. — Tako nemški poslanec Dobernig. Jedro njegove politične modrosti je stara nemško centralistiška ideja, ki ovladuje še vse glave „višjih in najvišjih“ krogov, merodajnih birokratov in vojakov, ki še do danes, štirideset let po zedinjenju Nemčije, niso prišli, do spoznanja, da poleg zedinjene Nemčije ni mesta v Evropi za nemško Avstrijo, da poleg Hohen-zollerncev ne morejo tudi Habsburžani igrati vloge voditeljev nemškega naroda ter da se Habsburžani kot vladarji velike mnogojezične in raznarodne države ne morejo in ne smejo zadovoljiti s podrejeno vlogo kakega nemškega kralja ali vladajočega kneza. Bismarckova politika je je izključila iz Nemške zveze ter jim za vselej onemogočila igrati kako količkaj važno vlogo v nemškem narodu. Pod njihovim žezlom je ostal sicer majhen del periferijalnih Nemcev, kateri pa niso in ne bodo igrali v celoti nemškega naroda nikdar večje vloge, kakor jo igrajo al- zaško-lorenski Francozi ali pa trentin- ski in primorski Italjani v celoti fran- cozkega in italjanskega naroda. Avstrijsko nemštvo ne more in ne bode nik- dar moglo tvoriti temelja jednote nem- ške podonavske države. Državniki, ka- teri to idejo zagovarjajo, so na krivem

potu in slabi svetovalci krone. Avstrija je raznorodna in mnogojezična država, nje moč tiči v ideji federalizma ali zvezne države, v kateri so si vsi v dr- žavi bivajoči narodi in narodne trščice kokeršni so Nemci in Italjani v Av- striji ne pa mi Jugoslovani, enakopravni zavezniki, v kateri ni ne gospodujočih ne podložnih narodov, ne državnovzdr- žujočih ne državobornih elementov, za za kakersne smatra nemška manjšina Slované v današnji še centralistiški Cis- lajtaniji. S to idejo se bodo morali kon- čno tudi Nemci sprijazniti, ker je to v prvi vrsti njih lastni interes. Mi se pa obračamo na vodilne glave slovenske politike, naj tudi oni resno in trezno razmišljajo o jugoslovanskem vpraša- nju, naj o tem pišejo, in govore, da bode o tem več jasnosti med nami in naš odpor proti nemškemu centralizmu uspešnejši.

Politična kronika.

o Narodna zveza. Zadarski „Na- rodni List“, glasilo poslanca Bianki- nija javlja, da je dr. Ploj v imenu Zveze južnih Slovanov oficijelno pri- javil dr. Šusteršiču izstop kluba iz Na- rodne zveze. Ker „Slovenec“ trdi na- sprotno, bi bilo v interesu javnosti po- trebno, da končno izvemo, kaj je z Narodno zvezo, ali še obstoji, ali se je razšla? In če se je razšla, kako je prišlo do tega?

o Načrt novega kazenskega zaka- nika. Pravosodni minister, katerega je v gosposki zbornici prof. Randa tako neusmiljeno kot jurista in načelnika avstrijskega pravosodstva porazil, da ga je koj na to sam min. predsednik zatajil in s tem ta smrtni poraz še bolj podčrtal, bi svoje nesrečno mini- strovanje rad ovekovečil s kako re- forme v našem zakonodajstvu. Znano je, da se že leta pripravlja nov ka- zenski zakonik, ker je sedaj veljavni zakon že v vsakem oziru zastarel. Po

LISTEK.

J. S. Machar: Iz stare proze.

Iz češčine prevedel T. L.

1.) Dva srečna človeka.

Nekega popoldne meseca februarja se je vozil gospod Karol Vanek po praških Prikopih.

Bil je posestnik hiš št. 19-I. in 225-II. in star čemern mladenič. V dnevih mladosti je živel radostno in veselo, denar mu je polnil kupo živ- ljenja z vsem, kar si je želel in gospod Vanek je pil iz njega korenito. Res- nično, da so ga včasih takrat napa- dale misli o rednem življenju, o lepi ženi, ali on jih je odbijal z-besedo: pozneje — in živel dalje.

Kar naenkrat se je pojavila na njegovi glavi pleša, samo tako velika, kakor goldinar — gospod Vanek jo je opazil, in rekel: „Eh, še je zadosti časa!“

Pleša je rastla čudovito, glava veselega bonvivanta je postala v krat- kem času podobna glavi meniha, ka- teremu pušča tenzura samo ozki venec okoli glave. Znanci so se smejali go- spođu Vanku, delali slabe dovtipe, on je slišal vse in menil sam pri sebi: Ni še vse zgubljeno, gospod Veverka ni imel skoro nič las in se oženil iz- vrstno, in še več drugih ravno tako — in jaz, jaz imam dve hiši!“

Ostali venec las pobarvala je sta- rost z nežnim srebrom, gospod Vanek si je kupil lasuljo, poiskal si drugo družbo, katera se mu ni smejala in začel iskati sebi primerno partijo. Imel je najboljšo voljo — ali našel ni ni- česar. Ta mu je bila preveč posvetna, ona preveč učena, eno bi bil skoro že poprosil za roko, ali še ob pravem času je zapazil, da ima preveliko nogo in gospod Vanek je bil v svojih este- tičnih zahtevah zelo strog — in ni se oženil. „Saj lahko živim sam“, se je tolažil.

Naenkrat so ga obiskali slabi časi.

Revmatizem v nogi je postal od dne do dne silnejši. Bili so to strašni trenutki. Strašno so ga bolele noge. Bo- lele ga v vsaki legi. V kosteh je čutil mraz, ki se ni dal z nobenimi pripo- močki pregnati in trudnost je prešla iz njih na celo telo. V takih trenutkih se je odrekel vsem užitkom sveta. Smodka, jed, pivo, vino — vse mu je bilo zoprno. Žene so se mu zdele ne- prijetne. Sedel je z zavitimi nogami v gugajočem se stolu, gledal po sobi in preklinjal.

Nekdaj je bil prijatelj kanarčkov, sedaj je odstranil vse, njih petje ga je dražilo. V njegovo hišo ni smel stopiti ne orglar, ne cunjarica, otroci najem- nikov se niso smeli pokazati na bal- konu. Sovražil je vse, kar je živel. Sedel je pri akvariju, v katerem je bilo nekoliko zlatih rib in črnorjavi pupek.

Sredi akvarija stal je majhen vo- domet, na katerem je pupek vedno od- počival. V vodi ni zdržal, ribice so ga neprestano preganjale in grabile s ši-

rokimi ustnimi tenki konec njegovega repa, kar ga je očitno jezilo.

Nepremično je sedel celi dan na kamenitem vodometu, gledaje topo z malima zelenkastama očima v svet. Samo kadar mu je padla kaka kap- ljica v oko, ga je zaprl leno in takoj zrl zopet nepremično dalje.

Revmatizem gospoda Vaneka se je pojavljal pogosteje z vsako malo spre- membo vremena. Mnogokrat ni mogel iti po cele tedne z doma.

Noge so mu slabele vsled boleti bolj in bolj, dokler mu niso končno od- rekale službo. Ni mogel nanje niti stopiti.

Gospod Vanek si je kupil voz z naslonjalom, nekoliko toplih odej, najel slugo, ki ga je vozil po Pragi in tako še prihajal v dotiko s svetom.

To je bilo tedaj tisto dopoldne ko se je vozil po Pragi,

Oster mraz in polno snega. Z opreznim korakom so hiteli mimo za- viti ljudje. Mladina, idoča iz šole, se je kepala v stranski ulici. Stražnik jo je razgnal.

sežno bivši minister dr. Klein je že skoro vse gradivo zbral in pripravil, ki je za to reformo potrebno. Minister Hohenburger je, kakor Tagespost poroča, povabil profcsorje Lamascha ter gr. Gleispacha, predsednika dun. dež. sodišča dr. Vitorellija, dvor. svetnika Schoberja in dvor. tajnika Rittnerja, naj se to poletje posvetujejo o načrtu novega kaz. zakonika. Omenjeni gospodje so se sešli na Brennerju ter so to delo izvršili. Načrt je baje že gotov, v ministerstvu ga bodo še pregledali in jeseni ga vlada predloži parlamentu.

o O sestanku v Cherborgu prinašajo vsi francoski in inozemski listi poročila in članke. „Matin“ objavlja pogovor svojega dopisnika z Izvolskim. Ta je baje izjavil, da Rusija vzdržuje z Nemčijo dobre odnose, zveza s Francijo in sporazumljenje z Anglijo tvori temelj ruske vnane politike, dobro razmerje z Nemčijo se temu akomodira. Izvolski pravi, da anglo-ruski odnosi ne bodo postavljeni tudi na sestanku v Cowesu na drug temelj, ker tega ni treba, češ, da je tudi ta trden dovolj. (Torej ne pride do zveze med Anglijo in Rusijo, in sicer z obzirom na „dobre in prijateljske odnose z Nemčijo“, kakor smo že včeraj poročali.) Glede Krete, je dejal Izvolski, da sta s francoskim vnanim ministrom edina, da treba čuvati koristi Turčije. Na Balkanu treba čuvati status quo (kako je to po aneksiji Bosne in Hercegovine mogoče, tega gospod Izvolski ni povedal), špansko-marokanski razpor pa ni evropsko vprašanje. V tem vprašanju je interesirana samo Francija kot sosedna država.

o Položaj na Španskem se je, kakor brzajavna poročila soglasno trde, zboljšal, upor je udušen, v Barceloni je zopet mir in se ljudje vračajo na delo. Vlada trdi, da je v Barceloni palo vsega skupaj 400 ljudi in da ni bila še izvršena nobena smrtna obsodba, češ, da mora tudi smrtna obsodba vojnega sodišča pred izvršitvijo ministerstvo potrditi. Po deželi je tudi že zopet vse mirno. Napade na samostane in „dobrodelne zavode“ so baje organizirali anarhisti in socijalisti, vsi pa tuči opozicijonalc, republikanci in karlisti obsojajo udušeni upor kot nepatriotično početje. — Tako poroča vlada. Kralj se z rodbino baje preseli iz S. Sebastiana v Biarritz, ker španska policija meni, da bo na francoskem ozemlju bolj varen kot pa na španskem. Razni čiani kraljeve rodbine so darovali nekoliko tisočakov za podporo rodbin v Melillo odpoklicanih rezervistov.

Tudi na bojišču v Afriki je položaj boljši, kakor je poročal minister-ski predsednik Maura v min. svetu.

Do odločilne bitve pride kmalo, ko dobi general Marina dovolj pomoči iz Španije. Kabilom baje primanjkuje streliva in hrane, glavari raznih plemen so baje tudi že med seboj needini.

Dnevna kronika.

d Odbor za proslavo stoletnice rojstva Lj. Gaja vabi „Matice Slovenske“, oz. vse Matičarje na svečanosti, ki se bodo vršile dne 14., 15. in 16. avgusta v Krapini. Glavni del svečanosti bo 15. avgusta. Kdor želi v Krapini prenočiti ali se udeležiti banketa (5 K), naj to javi slavnostnemu odboru v Krapino. — Na to slavlje velikega Lj. Gaja, probuditelja Hrvatov in Slovencev, vabim najiskrenejše ves odbor „Matice Slovenske“ in vse ostale Matičarje. Kjer bodo po najodličnejših možeh zastopani vsi slovanski narodi, tja moramo hiteti v čim največjem številu mi Slovenci kot najbližji sosede, ki uživamo plodove ilirskega pokreta, in kot inteligentnejši del naroda, ki se imenuje tu slovenski, tam hrvatski. — Dr. Fran Ilešič, predsednik „Matice Slovenske“.

d Spomenik Aadama Mickiewicza v Parizu. Slavni poljski pesnik Adam Mickiewicz (r. Mickjevič) je preživel v Parizu 20 let in je spisal tam svoja najkrajša dela „Gospoda Tadeja“ in četrti del „Dedov“ in je kot profesor slovanskih literatur v Collège de France razširjal prvi med Francozi znanje o duševnem življenju slovanskega sveta. Sedaj se je sestavil v Parizu pod predsedništvom prijatelja Slovanov, slavnega zgodovinarja prof. E. Denisa odbor, ki hoče postaviti pesniku dostojni spomenik. To misel pozdravlja vse Slovanstvo videč v njej odkrite simpatije Francozov do nas.

d Sodba v antimilitarističnem procesu v Pragi se je izrekla v soboto 31. m. m. Obsojeni so trije zaradi zapeljavanja vojakov k kršenju službene dolžnosti vsak na 4 mesece težke ječe, poostrene mesečno z dvema postoma; dalje 4 zaradi istega zločina vsak na 5 mesecev težke ječe z enakimi posti, dalje 3 zaradi kršenja dolžnega spoštovanja do Nj. Veličanstva in do vladarske hiše vsak po 3 mesece težke ječe z 2 postoma na mesec. Torej je vseh obsojenih 11, ostalih 35 je oproščenih. Sodba je občinstvo razburila. Vložena je ničnostna pritožba. Tudi v parlamentu nameravajo češki poslanci spraviti zadevo na razgovor. Obsodba je najbrž mala predigra k sodbi v veleizdajskem procesu v Zagrebu.

d Kdo je Nastić? Časnikar Uzelac je imel razgovor z dr. Tomanovićem, črnogorskim ministerskim predsednikom, in ga je vprašal, kako je mogla črnogorska vlada nvažiti predlog kakega Nastića. Dr. Tomanović je odgovoril: „Da smo mi v Črni gori približno vedeli ali mogli vedeti, kakšen stvar je ta piškavi Nastić, se razume, da bi bili izkoristili to, kar je izpovedal pred sodnijo, in bi ga bili pridržali v zaporu.“ — Nastić se pred sodnijo v Zagrebu rad sklicuje tudi na redakcijo „Srpske Rijeci“ v Sarajevu in posebno na g. Stjepa Kobasića. Ta je sedaj

objavil v „Zastavi“ izjavo, v kateri pravi, da se mu je Nastić sicer vsiljeval, a da se ga je on otresal in sicer iz sledečih razlogov: 1. je Nastić homoseksualen. To mu je na Dunaju v obraz povedal dovršeni pravnik Simo Vujevič iz Mostara in navedel osebe in kraje. Nastić ni nikrenil ničesar „v obrambo svoje časti“; 2. je Nastić lopov: javno se je hvalil z neko krajo v dunajskem Burgteatru; bil je zaradi kraje tudi iztiran iz bosaanskega konvikta na Dunaju; 3. je opropastil na Dunaju pošteno dekle Srbinjo: izvaljal je iz nje zlatino, ki jo je prodajal. (To so torej tisti „spomini“, o katerih ni mogel pred sodnijo govoriti!!) 4. je N. defraudant in slepar. To so trpka očitanja in pač korenito omajajo verodostojnost Nastićevih izpovedb.

d General Latscher, bivši vojni minister, je v Solnogradu umrl.

d Za novega turškega poslanika v Sofiji je imenovan uodajni turški poslanik v Štockholmu Hasim-bej. Svoje mesto nastopi že prihodnji teden.

d Umrl je na Dunaju bivši cesarjev telesni zdravnik dr. Bielka pl. Karltru v starosti 83 let.

Neverjetni dogodki na Hrvatskem. Ker je oblast prepovedala javni shod, ki ga je sklical poslanec dr. Dušan Peleš v Glinu, je sklical ta za minolo nedeljo ravnotje zaupni sestanek. A k temu je prišel proti vsem zakonskim predpisom tudi oblastveni zastopnik in je zaupni sestanek — razpustil, češ da so bili povabljeni tudi nekateri — nevolilci. Kam so že prijadrali na Hrvatskem!?

d Za zgradbo „Češkega doma“ na Dunaju je podpisanih doslej 400.000 kron.

Oklic.

Dne 24. julija 1909 je bila v ormoškem okraju grozna toča, ki je v dvanajstih občinah skoraj vse uničila. Od kornuze štrlijo le gole bilke, oves in detelja je zabita v zemljo, sadno drevje je golo, gorice mestoma popolnoma upostošene, njive in travniki so poplavljeni, na strešni opeki so povsod luknje. Škoda znaša milijone. Ljudstvo obupa. Beda je grozna. Da se nesrečnejšem vsaj za prvi hip nekoliko opomore, prosijo se vsi človekoljubi za milodare, ki se naj pošiljajo blagajniku podpisanega pomožnega odbora g. dr. Ivanu Omulcu v Ormoži. — Še tako majhen dar se sprejme s prisrčno hvalo!

Ormož, dne 30. julija 1909.

Pomožni odbor:

dr. Mir. Ploj, držav. poslanec, dr. Ivan Geršak, c. kr. notar, dr. Ivan Presker, sodni svetnik, dr. Iv. Omulec, odvetnik in načelnik okr. zastopa, Florjan Kuharič, okrajni odbornik in obč. predstojnik, Leopold Petovar, okrajni odbornik in posestnik, Ivan Kočevár, okrajni odbornik in posestnik.

Štajerske novice.

o Sijajna zmaga „Nar. stranke“.

Dne 29. in 30. julija so se vršile na Bizeljskem, največji občini brežiškega okraja (l. 1900 je štela 3.628 prebiv.) občinske volitve. Oče Pečnik in drugi njegovi pristaši s kaplanom vred so hodili celih 14 dni po celi občini nagovarjat ljudi, naj bi volili pristaše zloglasne kmečke zveze, uničevalke štajerskega vinogradništva. Hodili so sveda tudi po Kapelah in Bojsnem. Uspeh je bil ta, da ni bil izvoljen v občinski odbor niti eden klerikalec. Hvala vam lepa, zvezarji, za uspešno agitacijo v naš prid! Ata so zastopnj sedaj kakor svoj čas v Župelevcu kandidirali. Izid volitev je sledeč: v III. razredu so dobili kandidatje nar. stranke po 113—147 glasov, zvezarji pa 10—30; v II. so dobili črni kvečjemu 10% glasov; v I. pa — 1 proti 32 naprednim. — Naše iskrene častitke vrlim bizeljskim so-mišljenikom na sijajni zmagi!

z Nesramnost c. kr. državnih uradnikov. K sobotni notici istega naslova še sledeče dodatke: Dr. Maks Hoffer ni suplent, temveč c. kr. profesor za zemljepis in zgodovino na mariborski gimnaziji. Kakšno zgodovino podaja ta nacionalec slovenskim dijakom, si lahko vsak preračuni, kdor je slišal, ali v letošnjem programu mariborske gimnazije bral njegov slavnostni govor o priliki cesarjeve šestdesetletnice. Tako bi govoril kak pruski profesor na čast pruskemu kralju! Škodoželjno omenja, kako je naš mnogozasluženi vladar l. 1872. v Berlinu jahal mimo „Sieges-säule“, ki je lita iz avstrijskih topov. To je naravnost zasmehovanje požrtvovalnega topničarstva iz l. 1866! Nadalje proslavlja govornik prihod nemških vladarjev 7. majnika l. 1908. kot najsijajnejše slavlje in se drzne govoriti o vsenemški misli — o veliki nemški državi z Avstrijo vred!

Stranki pa, ki je dobila oni odgovor od prof. dr. Hofferja, svetujemo, naj se pritoži na c. kr. deželni šolski svet štajerski. Toda originala tega pisma naj ne daje iz rok, da se ta neljubi akt znabiti ne „izgubi“, temveč si naj oskrbi legaliziran prepis. Tarnanje po časopisih nič ne pomaga, ampak le množi obup v našem ljudstvu, če vidi, kaj vse si sme dovoliti zagrizen nemški uradnik. To velja splošno za vse podobne slučaje. Vsak tak prestopnik nemškega zagrizenca se naj ovadi na pristojnem mestu. Šele, ko je dotičnik dobil svoj ukor ali svojo kazen, potem se naj stvar objavi v časnikih. Tako posto-

Spoteni tramvajski konji so klopotali po odkazani progi, na vratu jim je klenkal zvonec z jednomernim glasom. Skoro prazen je bil tramvaj. Vsak trenutek ga je prehitel kak kočijaž. Nebo je bilo sivo, taintam je zavel veter in metal ljudem v obraz iskreče se zvezdice zmrzlega snega.

Gospod Vanek je bil čmeren. Noge so ga bolele nenavadno. „Glej“, godrnjal je, „vse hiti in leta, samo jaz, lazar, hromec, krevlja . . . Bode že temu enkrat konec? . . . Tam ta baba s košem, gotovo ima šestdeset let in hiti kakor kako dekle! Gotovo bi še lahko plesala . . . In kako bi plesala! Take čarovnice skačejo bolj kot devetnajstletna dekleta . . . In meni še ni petdeset let. A tam ta invalid! fant, mora jih imeti kakih sedemdeset, in kako hoče še trdno stopati. Srečuje častnika, le zravnaj se, stari norec, zravnaj se . . . in bij ob tla, sin hudičev! In jaz . . . krevlja . . . vrag zemi celo življenje . . . fej!“

Na ognju Panske ulice je stala dolga gromada kamna za tlak in izkopane gline, po kateri se je belila mrzla slana. Popravljali so plinovo cev.

Rov, iz katerega so izvlekli poškodovano eno cev, je bil tako globok, da se ni videlo v njem delavcev. Na enem koncu je bila skopana jama a z zemljo zravnan z žrjavico, prevlečeno s skorjo belega pepela.

Izstopajoča vročina se je vlačila okoli po zraku, kakor se razpusti v gorko vodo nasuti sladkor.

Mož rujavega utrujenega obraza je stal s košem v roki poleg rova, držeč nogo nad vročim ogljem. Vsi prišivki na njegovih čevljih so bili na pol odtrgani in v razpoklinah je tičal mrzel sneg.

Vsled vročine izstopajoče iz oglja, se je začel topiti sneg, kaplje umazane vode so padale vedno gosteje s čevlja na zemljo, dokler se ni slednjič vлил cel potok z razhojenega podplata na zemljo.

To je trajalo trenutek.

Potoček je slabel, kapale so zopet same kapljice, dokler ni bil čevljev prost snega. Mož je spreminjal pozicijo noge in se smehljal.

Gospod Vanek se je ravno mimo peljal. Opazoval je človeka in njegove čevlje. Že ko je bil naprej, obrnil je glavo in gledal dalje nanj.

„Srečen človek“, je mrmral čmerno, „nič drugega ga ni težilo, kot te luknje v čevljih in sneg in led v njih, zdaj je oboje preč, in dečko se smehlja; verjemi, ali če bi ti dal svoje hrome gnjati . . .“ Obrnil je glavo in se vozil dalje.

Sneg je stekel iz drugega čevlja onega človeka. Postavil je nogo na zemljo, udaril nekolikokrat ob tlak in odšel po trotoarju, kjer se je vozil gospod Vanek.

Voziček je bil približno petnajst korakov pred njim.

Ubožec s košem je pogledal nanj napeto.

„To je življenje, ki ga imajo ti gospodje!“, je jel misliti. Ta le najbrž ne more hoditi, dobro, ampak na izprehodu mora biti, torej se pusti voziti. Ko bi ne moral, bi človek niti ne šel ven v tem pasjem mrazu. On gre. To se razume, zime niti ne čuti, ker ima ogrinjala! Eh, samo dati mu moje zdrave noge in moje čevlje zraven. Jaz bi tudi umel tako voziti se! Gospoda je gospoda!“

In preHITEVŠI voziček gospoda Vanka, je vrgel nanj zavidljiv pogled in bil z nogami ob tlak, da bi prepodil mraz iz njih.

„Dečko zbija z nogami, kakor bi me hotel jeziti“, godrnjal je gospod Vanek, opazujoč ga, „samo da bi te tako posadil, lump, sem z mojimi gnjati!“ in gospod Vanek je vtaknil roke pod odejo in drgnil oledenele noge.

Darujte za Nar. sklad!

panje bo ohladilo prevročo nemško kri in bo vzbudilo v našem ljudstvu zaupanje do njegove pravice.

Kako pa je mogoče, da si ravnatelj mariborske gimnazije izbere za pomožno moč moža, ki ne razume jezika dveh tretjin dijakov in strank, ki imajo v gimnaziji opraviti? Sploh je skrajni čas, da se naša javnost in naši politični krogi začnejo bolj brigati za šolske zadeve!

o Deželna poslanca Ozmec in Meško „na delu“. Med najnovejšimi novicami je zadnji „Slov. Gosp.“ prinesel senzacionalno vest, da sta poslanca Ozmec in Meško takoj po toči, ki je predzadnjo soboto prizadela toliko škode, obiskala dotične občine in si ogledala škodo. Župnik Ozmec je tisto soboto obhajal v veliki družbi v velikonedeljskem župnišču god sv. Jakoba, v nedeljo popoldan je bil na pogrebu v Središču, v ponedeljek zjutraj se je vozil v svoj vinograd v Kajžar, kjer toča sploh ni pobila. popoldan pa je spet obhajal v središkem farovžu „anino“ ter se imenitno zabaval, potem pa se je odpeljal domov k Sv. Lovrencu. Poslanec Meško pa se je že v nedeljo odpeljal z romarskim vlakom v Brezje in na Bled ter tudi on ni videl nesrečnih krajev. Prosimo torej slavno uredništvo „Slov. Gosp.“, naj natanko poroča, v katerih občinah in kedaj sta si Ozmec in Meško ogledala po toči prizadeto škodo.

z V Št. Lovrencu na Dr. p. se je vršil v nedeljo mladeniški shod in v zvezi z njim seveda tudi „politični“ shod, na katerem so na dr. Koroščevo in Ozmečevo hujskanje nezreli fantiči izrekli dr. Ploju — nezaupnico. V tem obstoji „koristno“ delo dičnega „poslanca“ Ozmeča za ptujsko-ormoški okraj! Ko je tam doli toča pobila, je popival po farovžih — sedaj pa hujska nepremišljeno mladino in zapeljane kmete na moža, ki je vselej na mestu, ako je treba kaj storiti. Vsa čast takim „voditeljem“ naroda kakor sta Ozmec in dr. Korošec!

z O nemškem učitelju Kresniku na deželni meščanski šoli v Celju pripovedujejo, da je velik prijatelj žensk, posebno onih bolj dvomljive sorte. Včeraj zvečer si je prignal neko žensko v tukajšnji hotel „pri belem volu“ in hotel z njo kar meni nič tebi nič v prvo nadstropje, kličeč gostilničarju, da je „vse v redu“. G. Planinšek pa mu je takoj pokazal, da take reči v poštenih gostilnah niso v redu in je nagnal čeden parček z nasvetom, naj se poda morda v „Nemško hišo“. Čudimo se samo, kako more dež. šolski svet dopustiti, da taki ljudje poučujejo na deželnem zavodu našo mladino.

z Gustavu Stiegerju — zvišana globa. Kako si predstavljajo celjski Nemci delovanje naših sodišč? Kakor znano, je bil celjski veletržec Stieger, kateremu se je lansko leto pripisovalo malo častno ulogo v septemberskih izgrelih, obsojen pred celjskim okrajnim sodiščem, ker je imenoval ob času deželnozbornih volitev Aistrichovega pri- stasa Bayerja „šuft“ na globo 120 K. Minuli teden se je vršila pred celjskim okrajnim sodiščem v tej zadevi prizivna obravnava, v kateri je bila Gustavu Stiegerju navzlic „prepričevalnemu“ zagovoru dr. Zanggerja zvišana globa na — 200 K. Nemci sedaj silno napadajo prizivni senat, v katerem so pa sedeli sami Nemci, radi tega zvišanja, češ, da se je zgodilo iz strahu pred Slovenci. Da je bil Gustav Stieger že 6 ali 7 krat pred sodiščem radi raznih dokazov svoje nemške ljubeznivosti in izobrazbe, tega „D. W.“ seveda ne omeni; nam se pa zdi, da je bila ta okoliščina bolj prepričevalna ko Zanggerjev zagovor o „kolosalnem razburjenju Stiegerjevem“. Slučaj je

značilen zaradi tega, ker vlada med celjskimi Nemci očitno prepričanje, da sodnik Nemec ne more strogo soditi Nemca. To prepričanje osvetljuje prav žalostno pravni čut onih činiteljev, ki so zelo pogosto pri zasedanju sodniških mest na Sp. Štajerju — mero-dajni. Pravica bodi, kjer si — oziri na nemštvo nad vse. Da se s tem protežiranjem nemštva spodkopava v prebivalstvu zaupanje do sodišč — to je našim Nemcem in vladi vsejedno.

z Močen dež s točo smo imeli včeraj v Celju in okolici. Kakih pet minut je padala debela toča, ki pa k sreči ni naredila mnogo škode.

z Iz Celja. Fantek g. kancelista Roša, kakerega je svoječasno neka dekla iz „Nemške hiše“ polila s kropom, je že ozdravel na veliko veselje staršev in vseh celjskih narodnih krogov, ki so z velikim sočutjem zasledovali potek bolezni.

z V Vojniku se vrše 6. avgusta občinske volitve.

z Slavnost v Arjivasi je bila jako spretno aranžirana, krasno obiskana in se je v tudi zelo lepo obnesla v vseh točkah. Posebno mnogoštevilno so bile zastopane požarne brambe. Pričakujemo natančnejšega poročila!

a Šoštanj. Dne 29. julija je bila v Šoštanju pri Rajsterju druga plenarna seja okrajnega zastopa. Sejo je vodil baron Adamovič. Okrajne račune so odobrili in potrdili. Okraj bo stavil dva nova mosta: Košanov in šaleški most. Prošnji, da bi okrajsprejel ceste proti Topolšici se ni ugodilo, pač pa se je dovolilo 25 kub. m gramoza za to cesto! Sklenilo se je tudi, ker je jako važno za živinorejo šoštanjskega okraja dovoliti subvencije za 20 bikov marja-dvorske pasme in sicer po 200 K na leto. Za pregledovanje živine meseca avgusta v Šoštanju se je dovolila svota 200 K; štajerskemu pomožnemu zakladu pa podpora 100 K. O teh in drugih predlogih sta poročala g. dr. Majer in župan Skaza.

o Pri volitvah v okrajni zastopkojanski so bili v skupini veleposestva izvoljeni klerikalci. Volitve se je udeležilo 7 volilcev.

o Ogenj je uničil zadnjo soboto, 31. julija hišnemu posestniku Petriču v Obrežu pri Središču hišo z vsemi pritliklinami.

z Umrl je v soboto v Hošnici pri Laporju veleposestnik in 2. podpredsednik „Kmečke zveze“ g. Fr. Mlakar. Pokojnik je bil zadnja leta strasten agitator za Koroščevo politiko. Poprej je mnogo deloval za probujanje narodne zavesti v slovenjbistriškem okraju. N. v m. p.!

z Škoda po toči v ormoškem okraju. Kako veliko škodo je napravila toča v ormoškem okraju samo na strehah, kritih z opeko, kaže to, da se je doslej porabilo 30 vagonov strešne opeke, a se pričakuje nadaljnjih 42. Namestnik pride ta teden v okraj. — Škoda se je doslej pocenila v 23 občinah.

z Ovčje garje se širijo med otroci v nekaterih občinah radgonskega okraja.

z Izlivajoče vojaštvo. V Krškem so zadnjo nedeljo zvečer (seveda iz varne teme) vpili nemški topničarji za odhajajočimi sokoli „heil“. S tem si ne bodo zvišali simpatij prebivalstva, izzvali pa bi lahko tudi prav neljube prizore. Ali si mislijo ti nemški krofeži, da so nam posebno dobrodošli gostje?

z Za varuha mineralog. odelka v dež. muzeju je imenoval štaj. deželni odbor profesorja Alojza Sigmunda.

z Državni shod nemškega obrtništva se vrši od 4. do 6. septembra v Solnogradu.

z Nemška surovost. Blizu Strassganga pri Gradcu so našli včeraj za

plotom mrtvega novorojenčka s prerezanim vratom. Sodnija je dognala, da je mati takoj po porodu otroku prerezala vrat in ga pustila mrtvega za plotom.

z Vreme v letošnjem juliju je bilo gotovo nekaj redkega. Napram skušnjam v zadnjih 125 letih je bilo 25 dni premrzlih in le 6 dni bolj toplih kakor zahtevajo povprečne temperaturne razmere v tem mesecu. Mesec julij je bil namreč letos za 2°5' C prehladen; od l. 1851. se je zgodilo to samo v letih 1856, 1860 in 1875, ko je bila povprečna toplota za 0°5'—0°5' C. prenizka. Vzrok tega je bila neugodna razdelitev zračnega tlaka, vsled česar smo imeli mnogo severnih in zahodnih vetrov, ki so nam prinesli hlad in morsko mokroto. Za mesec avgust pričakujemo najprej nestalno, zmerno toplo, lahko oblačno vreme.

Kranjske novice.

v Na Jesenleah stavkajo zaradi nečuvnega postopanja obč. gerenta Čebulja vsi občinski uslužbenci. Nihče ne skrbi v občini za mir in red in v obč. pisarni nihče ne uraduje.

v Iz železniške službe. Na mesto postajenačelnika Juglitscha v Kranju pride oficijal Kokalj iz Ljubljane, na mesto tega pa postajenačelnik Prevc iz Škofje Loke; v Škofjo Loko pride postajenačelnik Ogoreutz iz Podnarta in v Podnart postajenačelnik Jebačin z Jesenic.

v Imenovan je za definitivnega policijskega komisarja dr. Stanislav Trnovc v Ljubljani.

v Nov seznam knjig za ljudske knjižnice, spopolnjen in povečan, izda v najkrajšem času „Prosveta.“

v V Št. Vidu pri Zatičini je v nedeljo popoldne požar vpepelil 6 hiš z gospodarskimi poslopji vred.

v Nova Ciril-Motodova podružnica se je osnovala 25. m. m. v Toplicah pri Novem mestu na Dolenjskem.

v Male novice. Na Bledu je bilo do 26. jul. 1549 tujcev. — Na zastrupljenju krvi je umrla 9 letna Ivanka Kočarjeva v Stranjah pri Kamniku. Mlajša sestra jo je po neprevidnosti sunila v nogo z gnojnimi vilami. — V hipni blaznosti se je obesil 15 letni čevljarski učenec Janez Erman v Predtrgu pri Radovljici.

v Učitelstvo na Kranjskem in korupcija. „Slov. Narod“ obširno govori o dogodkih, ki se zdaj odigravajo v kranjskem deželnem šolskem svetu pri učiteljskih imenovanjih in kot posledica tega v učiteljskih organizacijah. Ko so klerikalci prišli v deželi na krmilo, so takoj proglasili geslo, da nobene boljše službe ne dobi, kdor ni „krščanski“ učitelj t. j. klerikalec, kdor ni zapisan „Slomškovo zvezo“, t. j. kdor se z dušo in telesom ne zapiše reakciji. Svoj sklep klerikalci tudi dosledno izvajajo. Na vsa bolja mesta so djali klerikalne učitelje-priganjače, ki so kot učitelji ničle. Napredne učitelje pa potiskajo na najslabša mesta v hribe, predstavljajo naprednjake, ki so že po 30 in več let službovali v enem in istem kraju, na mnogo slabša mesta itd. Tako si hočejo zaslužiti sčasoma vse učiteljstvo. Ni čuda, če učitelji pri sramotno slabi plači (po 11 letih službovanja 100 K na mesec!) kar trumoma beže v klerikalno učiteljsko organizacijo. Želodec je prvo na svetu! In kako ljudstvo bodo vzgajili ti ljudje?

o Narednik Zidanšek iz Ljubljane je bil obsojen od vojaškega sodišča baje zaradi „veleizdajniških“ izrazov na 18 mesecev ječe; sedaj se mu je znižala kazen najprej na 8 mesecev in pozneje se mu je odpustilo še tri mesece. Torej krivda Zidanškova ne bo tako strašna.

v V Bistri je zgorela Galletova tovarna za rezanje lesa z vsemi napravami in skladiščem.

o Društvo zdravnikov na Kranjskem je sklenilo, da se ne udeleži po svojih zastopnikih mednarodnega zdravniškega kongresa v Budimpešti. Ta sklep je storjen sporazumno z zdravniki drugih slovanskih narodov.

o Anton Foerster, glasbeni ravnatelj in skladatelj v Ljubljani, je stopil v pokoj. Služboval je skozi 42 let v Ljubljani. Imamo od njega nešteto skladb, cerkvenih in posvetnih, moških in mešanih zborov. Uglasbil je tudi opero „Gorenjski slavček“.

Koroške novice.

d Dr. Brejčev vest je zbudil naš članek o njegovem postopanju v Ciril-Metodovi podružnici v Celovcu. Zato je napisal ali dal napisati v „Miru“ poldrugo stran dolg članek, v katerem otepa kakor blazen na vse strani. Odgovori mu naš dopisnik če se mu bo zdelo vredno, ob primernem času. Izpodbil ni namreč ene naše trditve. Mi pa pribijemo ponovno, da smo v štey. 164. „N. Dn.“ na podlagi aktov dokazali, da je dr. Brejc na občnem zboru C. M. podružnice — lagal. Na to nam „požrtvovalni“ dr. Brejc, ki je pustil podružnico par let spati, da je potem mogel sofistično govoriti o nedelavnosti C. M. družbe za Koroško, ni odgovoril. Politični poštenjaki — pa taki!

d „Frane-Jozefovo jubilejno hiralnico“ nameravajo osnovati v Celovcu. Pripravljalni odbor je pa toliko netakten, da pošilja tudi na Slovence pisma samo v nemškem jeziku. Tudi slovenskim občinam. Nemška predrznost je res — občudovanja vredna!

d V Greblinju se ustanovi slovensko izobraževalno društvo.

d Društveni dom v Brnel. Nemškutarji so grdo pogoreli. Hoteli so preprečiti zidanje tega doma, a deželni odbor je njih pritožbe zavrgel in zidanje dovolil. Nemškutarji se penijo jeze.

d Prevalje. Zadnji občni zbor posojilnice je proglasilo c. kr. deželno kot trgovsko sodišče neveljavnim.

Primorske novice.

v Miloščino je prosila v soboto zvečer v Trstu pred kolodverom j. ž. neka beračica. Odvedli so jo na polic. komisariat in našli pri njej 17.000 K. Pravi da jih je podedovala po soprogu. Obdržali so jo v zaporu, da se stvar pojasni.

v V Podgori se osnuje podružnica Nar. Del. Org.

Obrambni vestnik.

d Iz Braslovč. Podružnica sv. Cirila in Metoda je imela dne 29. julija t. l. svoj občni zbor. O narodni zavednosti naše občine je pričala velika udeležba. Občni zbor je otvoril s pristrčnim pozdravom g. predsednik Florjan Rak. Nato je govoril pot. učitelj I. Prekoršek o namenu in cilju naše mile šolske družbe, opisoval obupni položaj obmejnih Slovencev, nakane nemških bojnih društev in sredstva za naš odpor. Njegov dovršeni govor je napravil najboljši vtisk. Odbor se je sestavil tako: predsednik g. dr. Vit Červinka, zdravnik; blagajnik g. Josip Pauer, trgovec; tajnik Janko Kramer, učitelj; preds. nam. gđč. Marica Jezovnik, učiteljica; odborniki: č. g. Ivan Vogrinc, kaplan; gđč. M. Plaskan in g. Fr. Vrankovič; pregled. rač. sta: g. Fr. Lorber, nadučitelj in g. Florjan Rak. Na občnem zboru se je nabralo nad 120 K. Iz tega vsestranskega zanimanja in navdušenja je zanesljivo pričakovati, da ta podružnica po delavnosti in prispevkih postane jedna prvih članic naše šolske družbe. — Pristopajte pristaši vseh strank. Čim

več vas bo, tem bolje. Ljubezen do naroda in požrtvovalnost nas naj družijo do rodne grude in lastne dece."

d **Ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Gaberjih** se vrši v četrtek dne 5. avgusta ob 8. uri zvečer v "Sokolskem domu".

d **Za Ciril-Metodov obrambni sklad** sta se nadalje zavezala plačati po 200 K gg. Franjo Lesjak, uradnik Hrv. zem. banke v Osijeku in dr. Karl Grossmann, odvetnik v Ljutomeru.

d **Udeležencem glavne skupščine Družbe sv. Cirila in Metoda na znanje.** Udeleženci, ki žele biti pri banketu ali reflektirajo na pripravljeno kosilo, naj se javijo najpozneje do 4. avg. t. l. pri eni jeseniških podružnic. Za tiste, ki se v tem roku prijavijo, bo pripravljen obed in bodo dobili v to svrhu dopolne legitimacije, s katerimi se lahko obrnejo do red teljev, ki jih bodo vedli v dotične gostilne. Udeleženci, ki se do omenjenega roka ne prijavijo, ne morejo reflektirati na pripravljeno kosilo, ker se bodo gostilničarji v prvi vrsti ozirali na prijavljene goste. Gostje, ki so se prijavili in ne pridejo, so obvezani plačati za kosilo 80 vin., za banket 1 K 50 v. Povdarjamo konečno še to, da so naše gostilne sledeče: Višnar, "Pošta", Hrovat, Klinar (Rožman), Mesar in restavracija pri "Sokolu" na Jesenicah ter Treon in Ferjan na Savi.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz Španije.

a **Cerbere**, 3. avg. Španski listi, ki so došli včeraj semkaj, poročajo, da je bilo požganih od 26. do 31. julija vsega skupaj 35 samostanov in cerkev. Listi tudi naštevajo vse ubite, ranjene in zaprte osebe, vsega skupaj nad 3 tisoč oseb. V celi deželi je zopet mir.

a **Melilla**, 3. avg. Obstreljevanje brega Guruga (za mestom, kjer imajo Mavri svoje postojanke) je doseglo uspeh v toliko, da imajo Mavri (Kabyli) velike zgube. Španci in Kabyli se pripravljajo na veliko bitko.

Češki deželni zbor in jesensko zasedanje drž. zbora.

o **Praga**, 3. avg. Udržal je govoril na nekem shodu volilcev o političnem položaju glede državnega in češkega deželnega zbora. Udržal (ki je predsednik eksekutivnega odbora "Slovanske Jednote") je dejal, da je delavnost državnega zbora izključno odvisna od tega, bo ali ne prišlo delo v češkem deželnem zboru v tek ali ne. Rešitev tega vprašanja leži v rokah nemško-čeških deželnih poslancev. Šele po dogodkih v češkem deželnem zboru bo uredila "Slovanska Jednota" svoje nadaljnje postopanje.

Drobne politične novice.

o **Carigrad**, 3. avg. Posebno sultanovo pismo zankazuje nadaljevanje obsednega stanja v Carigradu do 1911. leta.

o **Trenčin na Slovaškem**, 3. avg. Tu se je vršil včeraj politični shod konservativnih Slovkov, na katerem se je sklenila ustanovitev "zmerne" slovaške stranke s programom na temelju ogrske državne ideje. (?)

o **Praga**, 3. avg. Češki dež. zbor bo sklican 27. septembra.

o **Pariz**, 3. avg. Število španskih dezertarjev na Francoskem znaša okrog 3 tisoč.

o **Bosanski Brod**, 3. avg. Nadvojvoda Leopold Salvaor je končal svoje inšpekcijsko potovanje po Bosni in Hercegovini. Izrazil je svoje zadovoljstvo o gospodarskem in kulturnem napredku obeh dežel.

Različne novice.

a **Dunaj**, 3. avg. Umrla je danes

igralka na dvornem gledališču Viljemina Mitterwurzer v starosti 62 let.

a **Draždane**, 3. avg. Tukaj je pri slavnostih na takozvani "Vogelwiese" izbruhnil požar, ki je stal 3 vojake življenje. Več drugih oseb je ranjenih. Policija je prepovedala nadaljevanje slavnosti.

a **Dunaj**, 3. avg. Za tajnega svetnika je imenovan sekcijski načelnik Exner na Dunaju.

a **Spitfeld**, 3. avg. Silna eksplozija se je dogodila včeraj popoldne v smodniških stopah Alojzija Schalhammerja. Delavec Oswald je mrtev. Poslopje je porušeno.

Društvene vesti.

o **Ljudska knjižnica št. Jurij ob juž. žel.** bo imela svoj redni obč. zbor dne 8. t. m. zvečer ob 6. uri v gostilni g. Alojza Nendla s sledečim sporedom: 1. Poročilo tajnika in knjižničarja. 2. Poročilo blagajnika in pregledovanje računov. 3. Volitev odbora. 4. Nasveti in predlogi. 5. Uprizoritev iger "Krojač Josip" in "Šempihar mlajši" ob 8. uri zvečer v prostorih g. A. Nendla. Vprizoritvi se vršite v prid "Ljudske knjižnice" in se na prostovoljne darove računa. K obilni udeležbi vabi odbor.

o **Oočni zbor akad. fer. društva "Bodočnost"** se vrši dne 5. avg. ob 3. pop. v prostorih "Nar. doma" v Ptuj s sledečim vspeedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo preglednikov. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. — Po občnem zboru se vrši prijateljski večer s tamburanjem in petjem istotam od 8. ure naprej. Gostje dobrodošli!

o **Iz Vurberga**. Dne 18. p. m. se je ob dobri udeležbi vršila tukaj narodna veselica. K sili mili doneči glasovi močne godbe izvalili goste, nastopil je kot slavnosten govornik na narodnem polju neumorno delujoči g. nadučitelj A. Pesek. Ta je v poljudnem govoru razložil narodnostno idejo ter v zbranih besedah izpodbujal k napredku in izobrazbi, kajti le v tem je naš spas. V drugem govoru je pa govoril o pomenu Ciril-Metodove družbe, kateri se je namenil čisti dobiček vršče se veselice. Domači g. nadučitelj Žiher je govoril posebej domačinom, večinoma svojim bivšim učencem naravnost vsodbujajoče besede, v katerih je povdarjal, da naj ostanejo povsod in vselej zvesti sinovi matere Slovenije. Narodno dijaštvo je s sodelovanjem domačih treh gospic uprizorilo dve gledališki igri, ki sta dobro uspeli, dasiravno so nastopili večinoma diletanti novinci. Vsa čast njim vsem in posebej še nam iz mariborskih slov. predstav znanemu igralcu g. Medvedu, kateremu se mora priznati za njegovo sodelovanje velika zasluga. Prosta zabava je bila prav živahna in neprisiljena. Narodne gosposdične so povečale veselice dohodke s tem, da so nabrale še posebej med občinstvom 11 K 39 vin. Izlicirano vino g. Žihra je tudi navrglo blagajni lepo svoto 11 K. Hvala vsem narodnjakom, ki so na kakoršenkoli način pripomogli k dobremu uspehu veselice! Prireditelji se sicer ne morejo ponasati z velikim blagajniškim prebitkom, ker so bili stroški tokrat in pri takšni prireditvi tukaj veliki, ki pa drugič odpadejo nad polovico. Namerava se torej v septembru prirediti slična veselica. Le vstrajno na delo za narod!

Narodni gospodar.

XVII. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

Žatec, dne 31. jul. 1909. V našem zadnjem poročilu izražena želja po lepšem vremenu se je uresničila dne 18. julija — le noči so še hladne. Minole dni smo imeli nekaj neviht z dobrodejnim dežem. Vreme se je spremenilo, a stanje naših nasadov se ni izboljšalo. Vsi hmeljniki, kateri se nahajajo v nizkih legah in kateri so kazali začetkoma krepko rast ter se ob enem čvrsto upirali škodljivemu uplivu mrčesa, ostali so nespremenjeni slabi. V nekaterih skoro opustošenih nasadih je dobila rastlina nekaj novih panog,

kateri bi zamogle pri najugodnejšem vremenu kaj malega dati.

Stanje hmeljske rastline v višje ležečih krajih — Goldbachtal z okolico — pa je bilo in je še ugodno. V teh nasadih ima rastlina precejšnjo množino cvetja.

O množini letošnjega pridelka še danes ne moremo poročati, toliko je gotovo, da bomo 14 dni ali tri tedne pozneje obirali, kakor navadno in da ga bode veliko manj, kot lansko leto. Ker prehaja cvet v kobule, potrebovala bi rastlina ugodnega vremena, od katerega bode odvisna letošnja množina. Ravnatelj **A. Bauer**, hmeljski konzulent, **T. Gauba**, poslovodja "Zvezehmeljarjev".

Flöha (Goldbachtal — Češko), dne 23. 7. 1909. Od mojega zadnjega poročila se je stanje hmelja tako poslabšalo, da bode velika večina hmeljnikov letos brez pridelka. Višje ležeči nasadi so boljši, dasi so tudi že okuženi po uši.

Kleinotschehau (Goldbachtal), dne 24. 7. 1908. Lepih nasadov je tu prav malo. Sedanje ugodno vreme ne more kaj ugodno uplivati na rastlino, ktera je tu pa tam že do cela uničena. — Krepki nasadi cvetijo in obetajo komaj eno tretjino lanske množine.

Rudig (Češko), dne 23. 7. 1909. Kljub ugodnejšemu vremenu se stanje ni izboljšalo in pričakujemo le prav malo hmelja; nižje ležeči nasadi pa so popolnoma uničeni.

Saluschitz (Češko), dne 23. julija. Stanje hmeljske rastline pri nas in v okolici je sledeče: $\frac{1}{3}$ nasadov uničena, $\frac{1}{3}$ prav slaba ali nič, $\frac{1}{3}$ srednje slaba.

Polep (Češko), dne 31. 7. 1909. — Koncem tega meseca se nasadi niso izboljšali; mnogo poprej krepkih hmeljnikov je sedaj okuženih po črni rosi. Škropljenje, sosebno površno — ni kaj hasnilo.

"Offizielle Mitteilungen der Hopfenbau-Verbandes in Saaz."

Tržne cene.

2. avgusta.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 30'—, za marc 30'—, za maj 29'75. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'95, nova kampanja K 23'—. Tendence stalna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 2. avgusta. Pšenica za oktober K 13'70, pšenica za april K 13'93, rž za oktober K 9'82, oves za oktober K 7'61, kornuza za julij K — kornuza za avgust K 7'75, ogrščica za avgust K 13'95. — Pšenica se več ponuja. Promet 40.000 met. st. Pšenica v efektivu za 5—10 v. višje, rž za 5 vin. višje, drugo ostalo pri starih cenah. Vreme: vroče.

Budimpešta, 2. avgusta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke — do — v.; zaloga 30.461 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 166.—, namizna slanina 150.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 2. avgusta:

Na tukajšnjem trgu je bila udeležba pri prometu prav slaba. Konsum vobče ni bil zastopan. Kupčija je ob trdni tendenci mirovala. Za pšenico in kornuza bi se moralo nekoliko več plačevati, rž in oves sta se vzdržala pri prejšnjih cenah.

Listnica uredništva.

R. D. Novomesto: Razpis služb učiteljskih mest na k. š. v št. J. ob j. ž. "N. D." in pojneje še parkrat na kratko. Oni spis izide v "N. Listu" v četrtek!

Stroji za sladoled, kuhinjske priprave in banje

se zaradi opuščenja zaloge prav ceno prodajo pri **Anton Čanču**, kleparju v Celju, Vrtna ulica št. 11. 355 3-8

Popolnoma zastoj

vsakemu

uro z verižico.

Da našo firmo in naše nove žepne ure za gospode in dame napravimo bolj znane, razpošljemo na vsakogar proti vpošiljavi 1 K za stroške (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na trdko ur: 285 26-23

Hinko Weiss

Dunaj 99. poštni predal.

2 rujave

kobili

5 in 6 let stare, 172 cm visoke, pripravne za težko vožnjo, brez vsake napake, so na prodaj pri

Lud. Smole, Sevnica

361 3-2

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =
sv. Petra cesta šte. 8

pri nakupu platna, prtov, prtičev itd., bombaževinastega blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospo in gospode se izdeluje doma in po meri.
Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilolikalnica v Kolodvorskih ulicah 8.

Zahvala.

Za kakor si bodi nam izrečeno sožalje in izkazano sočutje o smrti nepozabljivega očeta, deda, pradedna strica in prastrica pokojnega gospoda

Franca Hrašovec,

c. kr. okrajnega sodnika v pok.,

ter posebno za častno udeležbo pri njegovem pogrebu se udano zahvaljujejo

žalujoči otroci in drugi sorodniki.